

KLÓFIZETÉSI ÁRAK.

Helyes kézben tartandó, csillagos
postán kélendő.

Egész évre 6 frt — kr.
Fél évre 3 — „
Negyed évre 1 — „ 50 —

Egyes szám ára 4 kr.

s kapható a közlőlapért és
Grass 3. előjegyzésben.

Bérmertelen levelek nem
fogadhatók el.

BRASSÓ

POLITIKAI ÉS TÁRSADALMI LAP.

Megjelenik hetenkint háromszor: kedden, csütörtökön és szombaton.

HÍRDETESEK felvételnek: Brassóban a kiadóhivatalban Kolostor-utca 26. sz. a., — Budapest: Eckstein Bernát, Goldberger A. V., Mezei A., Schwarz Gy., — Bécsben: Dannberg J., Haasenstein és Vogler, Schalks Henrik. — Berlinben: Mosse Rudolf, Frankfurtban: Dauts G. L. és Társa. — Hamburgban: Károly és Liebmann avar hirdetési irodájában.

Szerkesztői iroda.

hová a lap szellemi részét illető közlemények intérendők:
Brassó, Kolostor-utca 26. sz. a.

Felkeltő szerkesztő.

Rosenthal János.
Főmunkatárs.

Dr. Letzmányi Nándor.

Kiadóhivatal.

hová az előfizetési pénzek és hirdetési díjak küldendők:
Brassó, Kolostor-utca 26. sz. a.

Munka és a proletáriátus.

Brassó, decz. 1.

Az ember természetében fekszik az igyekezet és törekvés, hogy minél jobb, kényelmesebb és gondatlanabb érteki biztosítsa magát. Ez tulajdonképpen erkölcsi kötelessége minden embernek. És a meny-nyiben ezen törekvés és igyekezet nem jön összeütkezésbe a társadalmi és politikai renddel, erkölcsi alappal is bír.

A törekvés jobb sors, jobb állapot után: azon mozgató erő, rugó, a mely folyton sar-
kalja az embert újabb tettekre. Itt nincs megállapodás. A megállapodás itt visszamaradás.

És mivé fejlődnek az emberiségi, ha ki-ki megelégedik azon jó vagy rossz sor-sal, a hova őt a fatum dobta? Még a szent irás is azt mondja: „Imádkozzál és dolgozzál.”

A mai társadalomban — sajnos — azt a tapasztalatot kell tenni minden szemlélő-nek, hogy a fentemelt racionális törek-
vés vajmi ritka, a helyett az „urhatnamság” utáni hajszát és törekvést annál gyakoribb, sőt napirenden van.

Ha az apa iparos, kereskedő, dehog-
y nevelné fiát is iparosnak! Annak diploma-
tának kell lenni, ha török-szakad! Megvonta
onmagától a falatot, a kényelmet, csak fia-
ból arat nevellessen. Van-e fiában hajlam,
ráteremtés a tudományos pályára, azzal
nem törődik.

Pedig keserű az urhatnamság, ha nin-

csen hozzávaló kellék, vagyon, jövedelem.
Minden tizedik ember diploma és hivatal
után akar élni. Az iparos és kereskedői pá-
lyára csak az megy, a kinek nincs tehet-
sége, hogy tanuljon. És ez így nem jó. Az
iparos és kereskedői pályát is igényel in-
telligens és tanult anyagot. Sőt manapság az
iparos és kereskedő csak úgy boldogulhat,
ha szakképzettsége mellett elég elméleti
ismerettel is rendelkezik.

Ha tehát az a fiú jelesen végezte a
4. vagy 5. osztályt, vagy a kereskedelmi
tanfolyamot, az ne kecségesse meg a szül-
őket, hogy azt a fiút minden áron diplomás-
nak vagy hivatalnoknak nevezzék. Ellenke-
zőleg, ha a fiú jeles tanuló, zseniális gyer-
mek, úgy elég tere lesz az iparos és ke-
reskedelmi pályán észét, tehetségét, zseni-
litasát érvényesíteni.

Brassó piaza elég példát nyújt, hogy
ismeret és intelligencia mellett hogyan bol-
dogulhat és boldogul a kereskedő és ipa-
ros. Nem akarjuk a reklám színezetét adni,
de névről-névre ráutalhatnánk kereskedőkre
és iparosokra, a kik díszel városunknak,
piacunknak. Bizony nem cserélődnek azok
akármely diplomással.

Szíveljék meg a szülők ezt az igazsá-
got. Ne szaporítsák a proletáriátust, az ur-
hatnamságot, mert azzal árthatnak a társa-
dalomnak, önmaguknak és gyermekeiknek.

Hány ember átkozza azt a perczet, az
melyben szülői a tudományos pályára kész-
tették! Hány ember átkozza gyászos sor-

sát, hogy ki lett ragadva azon egyszerű
körből, melyben születte, testvérei boldogan
éltek és a hol — abban a körben megma-
radva — ő is boldog lehetett volna!

Nem monduk mi, hogy egyáltalán ne
frekváltuk a tudományos pályát. Tegye
azt, a kit tudománysozmja oda vezet, de
ne tegye azt az urhatnamság vágyából, mert
keserű lesz a kijózanodása.

Néztek az a sok fiatal diplomás em-
bert, kik nagy ügyvel-bajjal elérték a di-
plomat és csak most veszik észre, hogy a
küzdés voltaképpen csak most veszi kezde-
tét. Az eddigi küzdés csak előjáték volt!

Ne terelejk tehát a szülők gyermekei-
ket nyakra-főre a gimnáziumok és realisko-
lák felsőbb osztályába s onnan az egyete-
mekre, hanem szíveljék meg az ipari és
kereskedelmi pályát. A gyermek végezzen
előbb 3—4 középintézetet, aztán sajátítsa el
2—3 éven át az ipar vagy kereskedelem
gyakorlati részét, végre fejjeze be szak-
ismeretét valamely ipar- vagy kereskedelmi
iskolában. Az így kiképzett iparos vagy
kereskedő fog boldogulni.

Az egyházpoltikai törvények szentesítése.

Wekerle miniszterelnök az ő Felségétől nyert
utolsó kihágatás után az egyházosságot hozta
mágvál Bécsből, hogy a legbizonyosb napokban
szentesíteni fog az a három egyházpoltikai tör-
vény, melyet a képviselőház és a főrendiház el-
fogadott Ezzel ő Felsége, a kinek igazán királyi
és miniszteri alkalmynak érzülte a magyar al-
kalmynak egésze jövőjére irányadó lesz, új bizonyi-

meg te; hanem a könyvből úgy látom, hogy
okos, művelt ember, tehetséges író.

Látod, a ki eddig Amerikáról beszélt elő-
tűnik, az mind tele szájjal magasztalta az új világ
esodását, az ügyvédnek, a ki kinn jár Chikágó-
ban, azt mondja, hogy annyi szépet még nem
látott a világ, mint a magyar ott van.

Falk könyve nem beszél ilyen superlatívus-
okban. Elmondja, hogy mi szép, mi jó, de azt
se feleli ki, hogy mi nincs jól, mi a hiba.

És elmondja mindet szépen, egyszerűen,
közvetlenül, úgy, hogy öröm olvasni.

Ha azt akarom tudni, hogy milyen hosszú
a Pacific-vasút, hogy mekkora a bálundás New-
Yorkban, hány perczet amerikai van a kiállított
köz, vagy hogy felekezett szerint hogyan oszlik
meg az Unió 38 államának a népessége; akkor
ezzel a könyvvel nem sokra megyek, mert ezek-
et a száraz adatokatki bibeldől a legkevesebbet.

Hanem ha arra vagyok kíváncsi, hogyan
érezheti magát egy európai ember az amerika
visszonyai köz, micsoda benyomással lehet rá az
ottani társadalom erőtelje furaasága, azt meg-
tudom ebből a szép könyvből.

Tud rajongani is, elragadtatással emlékezni
meg mindarról, a mi megérdemli; de soha el nem
hallgatja, hogy mi nem tetszik neki, mi szeretne
jobbna, szebbnek látni, mint a hogy van.

És nem nagyképszerűvé fontoskodni 1894

TÁRCSA.**Mese az új világról.***

Csak nésem, nézem ezt a szép könyvet,
melynek a tábláján álomszerű fátöl vonja be a
búske, három árbozes tengeri pályát.

Nézem és eszembe jut az én gyerekkori os-
tobásigom, mikor Juliska kőfőve azt hittem,
hogy nem lehet nagyobb boldogságnasz a földön,
mint ha ő kegyetlenül megadja a esőket, azt
az előt, a mit olyan sokáig kértem tőle.

— Jól van, — mondtam nagy pátósszal,
— ha így bántik velem, én elmegyek messze, itt
hagyom örök.

— Ugyan, ugyan! Talán bizony Amerikába?
— mondja Juliska nevetve.

— Oda, oda, Amerikába! — kaptam a szá-
vába hirtelen.
— Aztán mit csinál ott? ha szabad kérde-
nem.
— Mit tudom én? Elmegyek San Francisco-
ba aranykeresnek. Beallók New-Yorkban hajó-
munkásnak. Irtom az óserdőt. Bölönyre vadassok
Canadában. De elmegyek, biztosan elmegyek!
Isen vele, Juliska!

Utóhan aztán bevetttem magam a lugasba.

*) Dr. Falk Zsigmond: „Amerikai uti jegyzetek, Bu-
dapestől San-Francisco-ig.” Nagy illusztrált kiadású. Ára 2 frt.

Felütöttem egy régi rossz utleírát Amerikáról;
abban böngésztem. Arra már nem emlékszem,
hogy ki írta, hanem hogy ügyetlenül írta, az bi-
zonyos Felsorolt minden adatot, a mit csak ész-
ze tudott hordani; de egyebet nem is tudott
mondani.

Ha a harag és fájdalom nem éget Juliska
esadórásága miatt, bizony menten elástom mel-
lette. Így azonban nagy elszántsággal forgattam
tovább az unalmas könyvet, hadt tudjam meg
legalább helle, hová induljak, mikor induljak!

Egyeszer két puha, meleg kis kéz befogja
a szememet.

— Haragszik meg?

— Oh, dehogyan haragszom, dehogyan!

Összeszedtem minden újítást, az arezát, az
ajkát, s azt a csont amerikai könyvet a sarokba
dobtam. Akárra se néztek többet holtom napjig.

Azóta se volt a kezemben olyan könyv, a
melyik Amerikáról szól.

Ma került előm az első.

Ha lefektetted a gyerekeket, gyere ide Ju-
liska; bizony meg nem bánod, ha te is meg-
nézed.

Falk Zsigmond írta. Emlékszem a nevére;
a te kottáid közt is bizonyosan van egy kottá
ke-
ringő tőle. Lám, nemcsak muzikus, hanem
író is.

A keringőkörhöz nem sokat értek, bírád azt

tékát adta bizalmának a Wokerle-minisztérium iránt.

A törvényjavaslatok, melyeknek törvénynév váltólások a Wokerle-minisztérium minden tagjának teljes szolidaritásával a kabinet-kérdést kötötte, a királyi szentesítéssel végül el lesznek intézve. A Wokerle-minisztérium ezzel teljesítette mind annak ígéretét, melyek életbevágó részét képezik programjának. A magyar alkotmányjog és a józan emberi elme törvényei szerint is az egyházpolitikái törvények szentesítése után nem lehetnek többé elfogadható ok annak állítására, mindegy ugyan, hogy a köhölt miniszterválaszokra nézve, a melyekről ellenzéki politikusként és újságok, be nem bizonyított állításokban, egymással versenyezve beszéltek.

De ha mindennek dacára és még a logika törvényeivel is ellenszemban az ellenzék hatalmas egyformasággal továbbra is válságghorokról regél, a nélkül, hogy a saját szavainak, illetve reményeinek higgyen, — nagyon könnyen ki lehet találni az igazság elhomályosítását szolgáló pártmánöveket egyszerű okból. A nem létező kormányválságról szóló a regék célja a közvélemény figyelmét eltéríteni a sajnálatunkra tényleg létező és növekvő felozárlástól és frakciós konfúziójától az ellenzéki pártoknak. Amde ismét megihusult ez a mánöver.

Az onállo magyar politikusként végre az egész országban meg fogják érteni, mondja a „P. Cur.” hogy ellenzéki oldalról az ország bizalmatlan sági melóidat jászák nekik a politikai rágál manás kintornáján, mindig elháról, és e mellett válságokról deklamáljanak, melyeket az ellenzék csak óhajt, de előföldeni nem képes. Bizonyos fogék érthető a betegesen igazgatót fantáziájának annak a kicsiny, de erőteljes reformellenes kisbelségnek, a mely a felsőháznak egy hatalmas párt által támogatva, jobb ügyhoz méltó irányul ellenzi a reformpolitikát. A magyar állam biztonságát folytató politikai pár végre is minden fórumon a reform javára dől el. A kirona megadja a jóvátágyást. Eredményben tehát a reformellenes párt sem új érvekkel nem hozakodhatik elő, sem akadályokat nem gondolhat ki a reformok megvalósításának késleltetésére végett.

A politikai tagadás minden eszközéből nem maradt egyéb hátra e kisbelség számára, mint hogy napról-napra új, fölé és felelő bizalmatlanságokat kövöl hirtetk kishölly. Ha végre csak kevés kionyomérrel sikerül fölvázolnunk, el van érve az eredmény, hogy a közvélemény néhány napig foglalkozik a válságghorok ellenzéki fata morgans-jával. A tények logikája persze úgy jár letelepi e hírek változását. A „P. Cur.” azt hiszi, hogy végre beérthetnek az igazi komoly nehézségekkel és mindentűl védelmesnek akadé-

lyokkal, melyekkel minden életföldes reformpolitikának a megvalósítás utolsó pillanatáig meg kell birkózni.

Ohajtandó tehát, hogy a gyárlag öözött válságghor innál végre tartsanak egy jó hosszúszünetet. Ha nem, és a reformellenes kisbelség továbbra is alkalmazza ezt az ismétlés folytán szünetlenlél nél intrika-játását, — akkor jövö nem panaszokdhatik, ha senki sem hisz neki az országban.

Azért szükséges ez a figyelmeztetés, mert néhányan elég tapintatlanok voltak és a hiripi vitába a közértelembe vették. A kirona tekintve, hogy oly magasan áll a pártközönség fölött, hogy nem találozhatunk elégsér érveléssel, minden esetben megengedhetlen mánia ellen, hogy a kirona bizalmatlanságát és véleményét mindennapi fantasztiákkal megvitatás alá vonják.

Aggrázismus

A legújabb jelszó, melytől ez idő szerint visszasugárzó széles e hazában minden térség, mezt, hegy, völgy, mely már országgyűlésben és sajátban egyaránt konfogja a vesztésharagot: az agrarizmus. Uj szó a magyar közéletben, a melytől az egyik boldogulást remél, a másik pedig mint vesztelmezést jósogtató fél. Akár jó, akár rossz dolog az az agrarizmus, mindenesetre foglalkozni kell vele, már csak azért is, hogy megtudjuk eredetét és meglássuk, hogy tulajdonképp mire jó is ez.

Annyi bizonyos, hogy az agrarizmus a magyar mezőgazdaság ügyét van hivatalba felkérőlni, hogy csakis az okos agrarpolitikát segíthet a magyar mezőgazdaság ezer baján, de csakis annak az agrarizmusnak van jogosultsága e hazában, a mely minden ízében magyar. E tétel helyességét tagadni nem lehet, mert a hogy mások a francia vagy német mezőgazdasági viszonyok és azok bajai, azoképpen más a francia és más a német agrarizmus és másnak kell hogy legyen a magyar agrarizmus is.

Nálunk az országos magyar gazdasági egyesület adta ki az agrarizmus jelszavát, ugyanaz az országos gazdasági egyesület, a melynek helyzete most oly válságos. A két dolog között, t. i. az agrarizmus és a válság közöttörök okozati összefüggést látunk, bár — nyíltan kimondjuk — nem olyant, a milynt többen hangoztatnak. A válság a dologban ez:

Az ország első gazdasági egyesülete, melyet a nagy Széchenyi alapított a magyar mezőgazdaság istápolására, az utóbbi években oly tisztikarral rendelkezett, a mely egyáltalán nem állott szép hivatásának magasán. A tisztviselőknek nem az volt a főgondja, hogy a magyar mezőgazdaság bajainak gyökeres orvoslására gondoljon, hanem, hogy minél nagyobb zaránd, látványval magára irányozza a közfigyelmet. E foglalkozásában éppkapóra jött a német agrarizmus, melyet aztán egyszerűen lemásolt. Pedig a ki csak távolról is ismeri a németországi viszonyokat, tudni fogja, hogy azok homlok-egyenest ellenkezőek a magyar viszonyokkal. Turi szív helyett köcsög kalapot akarnak a magyar gazda fejébe nyomni. De ezzel még nem elégedtek meg, hanem oly hangot honosítottak, hogy a közönséget elterelte az egyesületűl, úgy, hogy gyűléseiken a tisztikaron kívül alig jelent meg egy két szavú. Azonkívül még háborút üzentek az iparnak és kereskedelemnek, mintha tek az között és a mezőgazdaság között nem volna érdekeltetésesség. Eleni dolog, hogy egyik a másikká van utalva. A gazdaság különböző ágait szhangba kell hozni, nem pedig egymásra usztatni. Legvégre pedig alapítottak egy lapot, a melynek révén bevittek a pártpolitikát és a gazdasági harcába.

Nos, lehet valaki híve az egyházpolitikának, vagy ellensége, pártolhatja valaki a Wokerle, vagy Apponyi, vagy Szapáry Gyula politikáját, de mi köze annak a magyar mezőgazdaság ügyéhez? A magyar

mezőgazdaság nem lehet párt-ügy, az az egész ország ügye, meg pedig lényegesenbb ügye. Ezt kockázta tenni, ezt veszélyeztetni nem szabad senkinek, bárki legyen az, bármily kecsesgőtt jelszavakkal lépjen a porondra. A magyar mezőgazdaság, az igazi magyar agrarizmus féltett kincse ennek a nemzetnek, minden igaz, lelkes magyar embernek ez alá kell esküdni, ezt a zászlót kell diadalra segíteni.

Igy gondolta ezt e néhány gondolkodó gazda, mikor az ország gazdasági egyesület október 28-iki közgyűlése közeledett. Beláták, hogy ez így tovább nem lehet, hogy hamis lobogással nem szabad tovább küzdeni, különben veszélyeztetjük az igaz ügyet. És ez a néhány gazda úgy találta, hogy csak egy segíthet a bajon, ha a mostani tisztikart más valjára fél, ez pedig csak egy lehetőséges, — ha most nemelünk az elhők szökbé. Ez volt igazi oka az október 28-iki válsztásnak. Nehezebb esett ezeknek a gazdáknak, a kik a reform-pártot megalakították, hogy szavazatuknál fájdalmat okoznak az eddigi derék, lovagias elnöknek Desseffy Aurél grófnak, kinek lebilincselő, szereztelemű lénye mindenkit elbájl. De elvégre is, az ügy szentesése előbbre való a személyeknél és mivel másképp nem lehetett, kénytelenek voltak másra szavazni.

Ez a válság. Szemben áll az ugynevezett agrarizmus-párt, mely német lobogó alatt pártpolitikát áru és a reform-párt, mely az igazi agrarizmussal akarja kisegíteni bajból a mezőgazdaságot a nélkül, hogy más érdekeket sértene. És ez az igaz. A magyar agrarizmus mezejéről származik kell minden politikát és első sorban a pártpolitikát. Az ország magyar gazdasági egyesület ne szolgájon, nem szabad neki szolgálni más ügyet, mint a magyar mezőgazdaság ügyét. És mivel a reform-párt az, a melynek programja erre nézve a legtöbb biztosítékot nyújtja, kétségtelen, hogy a december 9-iki közgyűlésen, minden jozan magyar gazda, a ki nem csak a nyelven, hanem szívében viseli a magyar mezőgazdaság szent ügyét, a reform-párttal fog szavazni, mert tudni fogja, hogy az nem személyes ügy, hanem olyan, melytől nem csak az egyesület, hanem az ország gazdaságának sors is függ.

A kereskedelemügyi minisztérium.

Az egyházu hálas elismerés, a melyben Magyarország közvéleménye Lukács Béla kereskedelemügyi miniszter rendkívüli érdemeit pártkülönbég nélkül részesíti, legérthetőbb kifejezést talált a vezetés alatt álló minisztérium költségőrlányzatának gyors elintézésében. Egyetlen, némi fontosságú bíró ellenzéki képviselővel nem volt kifogásolható szava Lukács miniszter beszédére ellen.

Ha ennek dacára nézzük, Magyarország legelső költésében körömben ismeretes politikai ügyező a legelső költésében tárgyalásból ére-padak előtt holmi deklamációkat tartott, — ezeknek a mezt érteit jelszavakból álló magános deklamációknak a tartalma sem összefüggésben sem állt azokkal a szavakkal, melyeket ez a minisztérium oly nagy sikerrel kezelt. Ez csak alkalmat adott az összes pártok által kedvelt Lukács Béla miniszternek, hogy az ő sajátjait képező rövid és érthetően szabatos öközlésszával egyes nagy közgazdasági eredményeket összegezzen, a melyeket Magyarország a szakminisztérium gonidás és erőteljes vezetésének köszönhet.

Erol a „P. Cur.” már kimértén írt. Egy rövid cikk tereb egyházu nem is elég erre. Egy egész szakutódmányt nál kellene ahhoz, hogy mind az kitőghessük, a mit Lukács Béla a magyar állam gazdasági haladását tett.

A magyar folyam- és tengerhajózási társaságról szóló törvényjavaslat tárgyalása legközelebb megkezdődik. Ez még egyszer alkalmat ad a beható megbeszélésre. Azt a tényt azonban már ma is hangsúlyozni kell, hogy a nagy sok nehézség leküzdésé, melyek a magyar vállallattal szemben álltak, főleg Lukács Bélának kell köszönni.

meg a megjegyzésait; egy ósinto ember vallomásaik: szellemes és érdekes csavargó, a ut szívesen, unalom nélkül, azt egyre fokozódó érdeklődéssel olvashat mindenkinek, még ha nem is fűzi olyan kedves gyermekkorai emlékek Amerikához, mint engem.

Igazán, régen teltszöt nekem egy könyv, mint ez. Juliska, ezt előolvassuk kétézer, háromszöt is.

Budapestől — San-Franciscoig: ez a ezime. Egy rövid pillantás Németországra, érdekes leírása a tengeri utnak, hűsleges referáda mind arról, a mit New-Yorkban, Philadelphiában, Washingtonban, Chicagóban, San-Franciskóban, Salt Lake Cityben észrevehett egy művelt, intelligens írő, a kinek megvan az adománya, hogy megérthője a látottakat és viszózn, szellemesen meg is írja.

Számad több gyönyörű kép van a kötetben: finom, tiszta válamonyi; ruházó viseletek; ha vagy hogyszorok, rengeteg ósordék képe mellől ott vannak az emberei erő alkotásai: bűszke palaták, szédülő mélyeket áthidaló viadutok, tisztelőtelmélvő vne templomok...

Ha ez a könyv akkor a kezembe került volna! Nem bűszköltem volna el a lagásban; mo'hón faltam volna minden betűjét és ki tudja, Juliska, tud még a te csókos kis ajkad se beszélhetett volna le, hogy el ne menjek oda az érdekes új világba, a mirol ilyen szép könyvet tud irni — az, a ki érthő.

Róman dolgok.

A szebeni román parlament.

Nem mi, a „Tribuna” nevezi így azt az egy napig tartó négyülésű, melynek elebe raktak 8 előre elkészített pontosságot, melyeket természetesen elfogadtak. A román „parlament” reggelszerű a nemzeti programhoz, a központi bizottság tagjait a párt bizalmi embereinek nyilvánítja, valamint azt a hírmű, melyről a kormánynak közzétette: szilárdan állnak a kormány álláspontjában ellen: nemzetiség kongresszus mellett nyilatkozik, közszókat nyilvánít a külföldnek a közelebbi Romániának és végre utaloznak az irodalmi szemmel. Herlea a monarchia közbéleltetése jelszava az el-
telték érdekében.

A „Tribuna” uszik örömeiben; a „Dreptata” a Szászvárosban román ifjak elégették. „Tribuna”-világ van, „Gazeta” és „Dreptata”-le van. napok pipája. Mocsonyi és társai nem vétettek számbatársa. Aki a világ.

A „Gazeta” az országgyűlés és a román kérdések” című vezércikkében Szebeni képviselő érdemének tudja be, hogy a román kérdés egyelőre színe hozta. Nem tudja ugyan, hogy Szebeni melyik párthoz tartozik, azt azonban tudja, hogy a szabadelvűpártból kilépett és Stáphyhoz csatlakozott, a kormányt támadja és az ellenzékek kinságát.

A vitaközvetítés mindenik párt képviselő volt, hogy teljesített azt, a mit ezen alkalommal is kitűntetni akartak, hogy t. i. a nemzetiség kérdésben minden magyar párt egyetért és így nem lehet e kérdést pártkülönbségek tárgyalni. „Nekünk románoknak azt jól meg kellene jegezzük, hogy tudjuk, hogyan kellene nekünk is elnyomóinkkal (?) szemben eljárni, a kik ellenünk közösen járnak el.”

Leikiismeretlen Kém.

A Mezősegyen egy román templom felszedésével ünnepelt jelen volt a járási szolgabíró, a ki a hivatalon nem ment oda. A szolgabíró egy törvény- és hazaellelenségek törzsdőzr monddat. Erről vezérelkez a „Gazeta” 252. számában, melyből azok a következtetések:

„Több ízben mondtuk és ismételve mondduk, hogy a mostani politikai viszonyok között, nemzeti méltóságunk megemléstére nem marad más út, mint a legteljesebb elzárkózottság, bármilyen társadalmi érintkezés nélkül a mi politikai ellenségeinkkel. Valamennyi nem bannak egy velünk, mint velük egyenlően polgárokak, valamennyi ellenük folytán el velünk szemben urak akarnak lenni: bármennyi ellenünk érintkezés a mi politikai ellenségeinkkel, ezek megakadályozandó lehetnek nekünk. Ellenfeleink ellen, hogy vetnénk véget annak a szívólyos tekintetek ellenünk szemben, mert nekünk ilyen sokba kerül és sok csapást kellett elütni azok miatt.

Akarjuk, hogy tudják meg egyszer, hogy nincs szükségünk kémekre társaságunkban. Azok, a kik ajtot nyitnak, hogy közömbözzenek, fontolgat meg jól, mert man munkáig egyen-
deón, mint az, hogy kiközök közülünk a kémekkel együtt.”

Egy kis félérőstés.

A „Gazeta”, a „Magyar Hírlap” után közzétette, hogy Erzsébetvárosban hiba van a takerékűk törzse által a kréta körül. Az erzsébetvárosi érdekeltek nem hagyták magukon szándék a rossz hírt. A „Gazeta” szerkesztője a helybeli vizsgálóbíró megidézte. Elvégre kiderült, hogy a „Gazeta” az erdélyi Erzsébetváros gondolta, holott a „M. H.”-ban Budapest Erzsébet városáról volt szó. A „Gazeta” tévedését helyreigazította. Mi meg azt hisszük, hogy ilyen tévedés csak esnek, ha a városok magyar neveit használják és nem kapnak az alkalmon, midőn rólmuk rossz hírt közölhet.

KÜLÖNFÉLÉK.

— Új erdélyi-udánosok. A hadsereg ren-
keleti közönyének jelentése szerint a király négy kedves emberét nevelte ki erdélyi-udánosoknak u. m. Ottó és Jóni kir. hercegeket. továbbá Forrák Gyula és Madi Kovács György magyar

altábornagyokat; előbbi a 86-ik, emert e 12-ik gyalogezred tulajdonosává. A kinevezés széles körökben a legnagyobb örömmel találkozik.

— Brassó megye közigazgatási bizottsága legutóbb tartott üzi közgyűlésén a 103 pontból álló napirendet rövid 4 óra alatt teljesen letergaltta, a mi az egyes előadókban köszönettel, kik az ügyeket alaposan előkészítették. Célzzerű utjának mutatkozott mindjárt az is, hogy az alapsíni terjedelmese jelentés a bizottsági tagok a közgyűlés előtt megkapják s így az időbirtó felolvasás fölöslegessé vált. A nagy ügyterhelést összehajlított jelentésből néhány részletet közölni alkalom vanunk magunknak, valamint a közgyűlés előadójáról is tudósítani fogunk, illetve a folyóhatározat megemlégünk, miután minden egyes pontra ki nem terjeszkedhetünk.

— A főpolgármester bejelentése. A király főpolgármesterét, Banffy Miklós grófot, a főrendiház és az erdélyi főnemesség nesztorát súlyos baleset érte. A 95 éves, agg four szobájában oly szerencsétlenül esett el, hogy balkarját eltörte. A baleset most már jobban van, bár egy-két órára súlyosbítja állapotait.

— A városi képviselőtestület szeptári közgyűlése alkalmával Piltzen M. és Schuster K. képviselői tagok megintertallták az előzők polgármesterét; előbbi a bolgárszék rozzant ház helyreállítása és az ő brassói templom-utca szabályozása iránt, utóbbi a régi és új közötti itallan kiki bontása iránt, mint a melyek végett egy sem szolgáltatnak, hanem csakis közölködni akadtak közpénz. A polgármester a választ a jövő közgyűlésen igérté megadni.

— A korecsyázó-egylet tegnap, pénteken este tartotta rendező közgyűlést a városi színházban; a gyűlés tárgyai között az építkezésre vonatkozó jelentés adott alkalmat élénkbe diskusszióra s azután néhány apróbb ügy került elintézésre, így megállapított a beletji jeregyi áka. Ezek mindenben a régiak.

— Magyar színesest. Elmlitte volt tulul számunkban, hogy Hajdu István igazgató 40 tagból álló jól szervezett színtársulatával Brassóba jön s itt működését — egyelőre 16 bérletelőtelével — talán már szerdán megkezdte. Rossz ómennek mutatkozott azonban az, az az időpélsa la a helyhatóság engedély megtagadása iránt, mert a tanács estek 1900 korona biztosíték feltétele ellenében volt hajlandó kiadni, míg végre engedett a 48-ból s csak 200 frtot követel, nyilván egy okoskodván, hogy a kinek nincs 600 forint, annak 200 sem lesz s így a német muszta Brassóban vetélytára nélkül marad. Azonban azt hisszük, hogy az igazgató már tuliette magát ezen akadályversenyen is s így valószínű, hogy a társulat megkezdé előadásait, melyek a Vigadóban lesznek, olyképpen, hogy egyik napon a német, másnap a magyar színtársulat járják, mert „variasat delectat”. Most már rajtnak lenne a sor, hogy elvérjék a port az akadékoskodó tanácson, hogy egekig dicsőítsék a társulatot s hogy szép része jóvá jöveleink az igazgatónak Brassóban. Egyiket sem tesszük.

— Jótékonyaság. A brassói röm. kath. jótekönyűségi egylet vezetéséhez a szegény gyermekek karácsonyfája javára következő adomány folyt be: Haas és Fiai cégtől 12 pár gyermekharisnya, 10 drb. gyapjú-kendő, 15 méter parka szövet, melyet az előnőkös közönségetl nagyrázt, az adakozások szíves folytatását kéri.

— A tanácsbívalatok nyugdíjgyorsulása ma délután 4 órakor a tanácsház nagytermében közgyűlést tart, melynek napirendjén a nyugdíjgyorsulást tárgyainak fontos és érdekbe vágó tárgyak vannak.

— A Buzsori befalástát határozta el a városi képviselőtestület; egyuttal kitalálta helyezésre, hogy a folyóvár alatti téren egy Ó-Brassói Bolonyával összekötő, szintén befalított gyalogút létesíttessék a jövő évben. Az az indítvány, hogy a folyóvár alatti térszínek azek nek a állomások szösszának, egyelőre elhárították; egyébrint az egyre megy, mert az indítvány szerint is helyvarások alkalmával is meg lenne engedve és pénteken anyai szemét és gaz rakodna le ott, hogy a többi napokon egy sem lehetne már roadábba.

— A brassói szász gimnázium, mely 1544. december 1-én avatottat föl, illetve alapítottat, ma 10 órakor egyszerű, de szép ünnepséggel tar-

totta meg 350 éves fennállásának jubileumát a gimnázium audióriumában. Tekintettel arra, hogy 1898-ban így megritartat a nagyszabású Honterus-ünnepely, az alkalommal csak a barcsagási egyházi és iskolai hálóságoók, valamint a brassói egyházközség tagjai vettek részt az ünnepélyen, melyet a diákok éneklése vezetett be; ezután Gross Gyula, a gimnázium igazgatója tartott ünnepi beszédet, kellően méltatva a Honterus-gimnázium meggyőzősádbos múltját, mire még egy karének következett s az ünnepség véget ért.

— Hangverseny. Az „Europa” szállodában holnap este a katonai zenekar ismét hangversenyez s az alkalommal a valeczok, polkák s több ilyen épületes zenedarabok nagy quantumja fog felatallatni, melyek megemléstéséhez a legjobb évtárgyat kívánjuk a látogatóknak. A mulatság olcsó lesz — csak 3 picra, kezdete pedig fél 8 órakor. Tessék besétálni! Csinszardatá-bumm, bumm!

— A nagyváradi apáca-kérdés. Mint Nagyvárádórl érkezik, a négyesület az apáca-kérdést, mely évek óta felekezeti vizsály okozja volt, Gerliczy Félkény indítványára levette a napirendről. Az apácák alkalmasára esem tudvalevő Tiesza Kalmánné harcolt.

— Zsidó-áldozás Romániában. A bukaresti „Universul” napilapból olvastuk az itt leírandókat. Még a szabadelvű körökben (Protestant-Iszt) hivaták azt a közösi törvényt, hogy a községeken letelepített zsidó kereskedőket, itálárusokat, a közösi előjárás, korró jónak látja, a közösiből kitűntetve. Moldáviában történt korábban, hogy egy öreg, beteg, özvegy zsidó, kinek négy fia állott sorozat alatt, a közösi előjárás kinsáttolt. A 60 beteg léven, nem birt elvárni. Ekkor a közösi előjárás a beteg nő házának ajtaját levette, hogy a mostani nagy éhínség kinsáttol a nő távozzon. Ezt a szívfeleséget egy szegény román földes nem néhatéva el, éjnek idején az ajtot visszavitte, hogy a nő ne hagyjon meg. Erre a közösi előjárás fogta magát és az ajtot s összes ablakait szilárdította. Így aztan kénytelen volt a szegény zsidónő a házól elvándorolni. Maga az „Universul” szerkesztő megírta ezt az embertelenséget és arra figyelmeztet a közösi előjárát, hogy embertelenség minden hájtsék végre azt a kinsáttol törvényt és ne tegyek csúfít Romániáig hírnevet Európa előtt. Tudva van, hogy Romániában a zsidókat is besorozták katonának, de ezek csakis a közösi előjárás ellen harcoltak.

Rabkötlet. Hatfőn éjjel alározás rablók hatoltak be Schönweiz Albert biliar-örvényesi korecsmárosba. A korecsmáros égen oltoztával nagy néhány ezer forintot hozta a vásárol. A korecsmáros embereit először fenyegetésekkel sehozgy sem tudták kieszkarni a pénzt. Ekkor borzást kinsátsok között kezdtek el a vallástát Darabonkint vadgálást kinsáts a húst a testéről, a föléseget addig vörösk, míg csak mezezzant tudott, egyébrint meg látsának pedig mind a ké, fület levágták. A hajmeresztő kegyetelenség láttára, az örüthet közöl a mind ember minden kinsáttol, ékszerét adozta a vadallatnak. A korecsmáros háldokai. A föléseget meg most is eszméletlenül fekszik, a megsebzett száját pedig megörült. A belényesi kir. járásbíróhoz vezeti a vizsálatot, de mindez időre eredmény nélkül.

— Neukom Ménéser. A tuzsári tragédia révén híressé vált Neukom Ferenéz, a tuzsári hírdőztől, most Ménéser u. n. Kulu boragykereskedőnél ki udvarában kintat turat vele. Hipnotizáló képessége bámulatos, mert Ménéser is több sikert kinsáttol tate vele. Aradnál egy ártáság készült Ménéser, hogy a híres hipnotizáló maitványait megnézze.

— Nagy nyereség az, ha hirtelen felálló rosszulállottak egy szer van közni, mely hivata van a bajon szemint. Ilyen szer, mely a legtöbb kinsáttol eszméletlen bódosan áll, a Vértos győztes Ferenc-palánka.

Kiadóhely: Brassó.

A „Brassó” nyomdája.

Egész selyem, mintázott Foulardokat

(mintegy 450 különböző fajban), méterenként 75 król 25 kr. és 15 kr. valamint fekete, fehér és színes selyemszöveteket 45 król 15 kr. és 10 kr. — szima, kozács, eszikos, vilkásos, damaszott minőségben (mintegy 240-féle diszpozitó és 2000 különböző szin- s anyalhalmán) szállít postakész és személyesen a priór szegények házáig. — HENNEBERG G. (sz. kir. udv. szállító) selyemgyára Zürichben. Mintászt postafordulóval küldetnek. Számbaja ezimzett levelekre 10 kr. és levelező-lapokra 5 kr. selyem megazsárlata.

HIRDETÉSEK.

Eladó ház.

**A Buzasoron az 559.
régí szám, 4. uj sz. alatti
ház szabad kézből eladó.**

Bővebbet megtudhatni ugyanott.

Osak 3 forint
a legzebb és legzeleszertűbb
karácsonyi ajándék.
(Emlék az elhunytakról.)

Alapítva
1873-ban.

241 (1-10)

Arcképek életnagyságban
bármely bekülödt fénykép után Előleg 1 frt.
Szállítás idő 10 nap. A ház használatát ke-
zesség vállaljuk. A fénykép sirtelven mar-
rad. Karácsonyi ajándékul szánt megrendel-
ések előbb küldendők be.

BODASCHER SIEGFRIED

jutalomdíjazott műterme Bécs, Praterstrasse 61
(azelőtt grosse Pfarrgasse).

Minden könyvkereskedés által meg-
szereshető a pályadíjjal kitüntet-
ett, 27-ik kiadásban megjelent mű:

**A megzavart
ideg- és nemi rendszerrel.**

Dr. MÜLLER egészségügyi tanácsostól.
Bérmentes megküldés boríték alát
60 kórt levélhüvelyekben.

Bendit Eduard,
Branschweig

A Brassói Első Takaré- és Önségélyző Szövetkezet

(Weisz Mihály utca 14. sz.)

I. Elfogad

kisebb takarékbetéteket 3 évi felmondással 3%-ra, taka-
rék-leleteket folyó számlán bármilyen összegben, alap-
szabályszerű felmondással 4%-ra,

minden adó és egyéb járulék levonása nélkül

II. Kölcsönt ad

váltóra, értékpapírokra és jelzáloggal biztosított fekvő-
ségekre, a legutányosabb és legelőnyösebb módozatok és
feltételek mellett.

Hivatalos órák — ünnepnapok kivételével — naponta 2—5 óráig

Van szerencsénk egyuttal a t. közönség becses tudására hozni,
hogy az

„Első Magyar Általános Biztosító Társaság”

főkepviseletét Brassó város és vidékére átvettük s az ember éle-
tére, kihazsítására, életjáradek, továbbá tűz-, víz- és jégkár elleni
biztosítások kitéseire a n. e. közönség becses figyelmé felhívjuk s
ezen általunk képviselt társaságot ajánljuk.

Az igazgatóság.

Előnyös részletfizetéssel

Aradi Butor-Raktár.

Van szerencsém a n. e. közönség becses tudására hozni,
miesztet a helyi piacon **Kapu-utca 49. sz. alatti ház-**
ban az általános hírmének örvenő

Reinhardt Fülöp

aradi butoryáros bizományi üzletét **Grünvald Albert** tör-
vényesszerűleg bejegyeztet cézégem alatt nyílt üzletben foglaltam.

Mintán **Reinhardt Fülöp** gyártmányú erősz Magyar-
országban mint a legzelelőbb és legzelelőbb kivételül én ia-
mervé és üzletem dusan berendezett nagy választékkal én van
lávra és a legujabb stíly szerinti berendezé, felkértem n. e. köz-
zönséget, netalán szükségleteinél engem meglátogatni.

Mintahogy Reinhardt Fülöp ur gyárának legjárásabb kár-
típusát és díszíjtét a helyi piacra rendelkezésemre bocsátotta,
azon helyzete jutottam, hogy a kártpírt, spallirozás és dí-
szíttel szakmába vágó mindenemű megbizásnoknak a legujabb
stíly szerinti a legutányosabb árákon eleget tehetek.

Ugyasztán nagy készletet tartok képekben, aljafestmények-
ben, tűz-ékeben, valamint szalon- és falozóbernygekben, továb-
bá butoryárokban a legujabb gyártmányokból gyári árák.

Kittűnő tisztelettel

Grünvald Albert.

Verseny nélküli árák!

Brassó, nyomatja és kiadja a „Brassó” nyomdájá — Grünfeld Vilmos.

A beállított időnyre

ajánlok direkt importált

JAMAICA RUMOT

legfinomabb minőségben

3 frt., 2 frt 50 kr., 2 frt, 1 frt 70 kr. és 1 frt 20 kr-ával,
továbbá 90 kr., 70 kr. és 60 kros minőségben.

Legfinomabb likörök és rozsolisok

legelőbb versenyáron.

Ismételésárusítók különös árkedvezményben részesülnek.

Szíves pártfogást kér kiváló tisztelettel

ROTH MIHÁLY

Hőkörgyári raktára, Brassó, Lóplácz 2. sz.

Adler L. Jakab

bank- és váltóüzlethez

BRASSÓ,

NAGY-SZEBEN,

Virág-sor 1. sz. sz.

Póter 1. sz. sz.

ajánlja szolgáltatást mindenemű bankügyi szakmába vágó műveletekre egy-
mint arany- és ezüstpénzek, külföldi pénznemek sorjegyek bel- és külföldi
értékpapírok, részvények, záloglevelek ok, kötvények stb. napi árfolyam szerinti
vétel és eladására.

ELŐLEGET

mindenemű sorjegyekre, állampapírokra, écszépítkezre határozott időtar-
tamban vagy folyó számlára 80—90%-nyi kölcsönzés legméréselőbb kamattal
mellett.

Szelvények jutalék nélküli beváltását,

nyeremények és kisorsolt értékpapírok legelőbb leszámlázását;
valamint utalványok gyors és pontos behajásztát és átutalását
eszközl, agymint

Cheques-eket

különbös megkönyvitésre és előnyére azon szülőknek, kiknek gyermekei kül-
földön tanulnak) minden bel- és külföldi bankpíczokra szigorúan a napi
árfolyamok szerinti kiált.

Értéktözsdei forgalmat

eszközl minden értéktözsden legutányosabb feltételek mellett.

Tőke elhelyezőknek,

kik tevéket jól jövedelmező értékpapírokban elhelyezni, vagy azokat jö-
vedelmező értékekkel szemben becsesülni óhájják, komoly és megbízható
szaktanácsokat nyúj.

KEPZEBETÉTEKET

egy folyó számlára, valamint jutalékmentes grószámlára legutányosabb
feltételek mellett előad.

Minden zálogvevőnekem, melyek különösen

tőkeelhelyezéshez

alkalmasak, tetészeri ésszegekben kaphatók és mi t szolidak és biz-
tosabbak ajánlatnak.

A Pesti Magyar Kereskedelmi Bank

4%, 5% zálogvevői és

4%, 5% jutalékkal a

agyszerűen áll, takarékpénztár, agyszerűen az általános takarékpénztár és
feljeltelintezt zálogleled.

Értésítések és felvilágosítások készséggel és a legkimerítőbben díjta-
nul adnak és vidéki megbízások is leglegkimerítőbben a legutányos-
ban teljesítenek.

136 (24-50)

Sorsjegyek hűzésének megvizsgálata ingyen

Biz. váltások képeiben, árakban és előzetesnyekben.

Biz. váltások képeiben, árakban és előzetesnyekben.